

В інтересах усіх народів виявити нові методи співпраці, щоб відповісти на цілість нових загроз (інші, в разі їх виникнення), які є глобальною основою людської безпеки” [2, с. 34].

Міжнародні трудові мігранти обмежені необхідністю безпеки пересування. На думку З. Баумана, свобода та безпека є “непримиренним союзом”, що виникає із задоволення потреб. Людина жертвує певною частиною свободи слідувати своїм інстинктам і бажанням. “Безпека, в свою чергу, означає захищеність від трьох видів страждань: від тих, що виходять “від нас самих”, “від зовнішнього світу” і “від наших відносин з іншими людьми” [3, с. 52]. Крім традиційного розуміння безпеки життєдіяльності, загроз і ризиків повинна існувати сучасна форма розуміння безпеки, яка враховує зростання рівня свободи постіндустріального суспільства. Проголошення надмірної міжнародної міграції однією з головних загроз глобальної безпеки людства XXI ст. та визнання свободи руху створює протиріччя, вирішення якого полягає в концептуалізації поняття “соціальні ризики”. Непримиренний союз свободи та безпеки вимагає сучасного розуміння соціального ризику, вільного від примусових та ілюзорних засобів уникнення коливань і невизначеності.

Традиційне визначення соціального ризику, як системи негараздів і небезпек, при безробітті, підвищеній захворюваності, смерті, інвалідності, передчасному старінні, нещасних випадках на виробництві, професійних захворюваннях було сформульовано Л.В. Забеліним ще у 1924 р. [4]. Міжнародна організація праці також посиляється на поняття “соціальний ризик”, що охоплює призупинення заробітку, як це визначається національним законодавством, спричинене неможливістю для захищеної особи, яка здатна та готова працювати, отримати роботу, що їй підходить; повну втрату здатності заробляти або її часткову втрату понад встановлений ступінь, коли вона може набуті постійного характеру або відповідну втрату функціональної повноцінності, та втрату засобів до існування вдовою або дитиною внаслідок смерті годувальника; стосовно вдови право на допомогу може обумовлюватись її визнанням, згідно з національним законодавством, такою, яка нездатна утримувати себе самостійно¹. В.І. Надрага звертає увагу, що у більшості сучасних наукових публікацій соціальні ризики ототожнюються з “нормативно-правовою закріпленістю у міжнародному та національних законодавствах”, сприймаються як “визнана суспільством соціально значима обставина об’єктивного характеру” [5, с. 78]. На думку дослідника, такі підходи створюють спрощення, які не відображають суб’єктно-об’єктної природи соціальних ризиків.

Мета статті – визначити особливості нових соціальних ризиків міжнародних трудових мігрантів в умовах переходу до постіндустріального суспільства.

Поняття ризику є предметом широкого наукового дискурсу. Ризик вивчається різними науковими дисциплінами на різних рівнях аналізу. Проте концептуалізація поняття ризику не набула достатнього погодження в соціологічній рефлексії. Згідно з дослідженням Н.О. Яницького, концептуалізація ризику відбувається в межах двох

¹ Закон України “Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення № 102” від 16.03.2016 р. № 1024-19. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1024-19>